نووسینی شرۆڤەیی یا بیرەکەی چەقبەستوو … نەوزاد جەمال

لە ئاستی کێشەو پرسە ئاڵۆزو مەترسیدارەکاندا، زۆرترین قسەدەکرێن، بەڵام کەمترین لێکدانەوەی زانستی و بابەتی دەبینین. پرسیارەکەش ئەوەیە: ئایا نووسین و لێدوانەکانی نێو میدیاکان، ئەنجامی لێکدانەوەو شرۆڤەکاریین یا دووبارەکردنەوەی بیرەکەی چەقبەستووی پێشوترو ئیلهامی کەسەکانن؟
بەگشتی، باسەکان سەبارەت بەڕەوشی هەرێم ئەگەر نەڵێم هەمووی، ئەوا زۆرێکی ناکرێت ناوی نووسینی لێبنرێت. چونکە، جگەلەوەی نووسینی کڵێشەیی و دووبارەن، لەهەڵوەستنواندن و هەڵڕشتەکی دەروونیدا گیریانخواردووە. سەرەڕای ئەوەی پەرچەکردارێکی خێراو سەرپێیانەشن، بەپێشینەی زانستی پێویست لە بابەتەکان دەدوێن. ئەمەش، ئەنجامێکی زۆروزەبەندیی بڵاوکراوەکانە کە بازاڕ گەرمی نووسینیان ئاسانکردووە.

نوسەرانی سەبەریش کە بەخواستی ئەم و ئەو دەنووسن، لەسۆنگەی سەنگەرگرتن لە نەیارەکانیان، نوسراوەکانیان کردووەتە ئامرازێک.
هەروەها، کەسانێکیش وەکئەوەی لە بەسەدابن دەنووسن! دیاردەیەکی تازەو نامۆدێرنیش کەزۆر بەرچاودەکەوێت، پەرلەمانتارەکانن کە لەبری بەکارهێنانی پێگەی پەرلەمانی بۆ پرسەگشتییەکان، گواستویانەتەوە بۆناو بڵاوکراوەکان! بێئەوەی پاشخانێکی وەهایان هەبێت، دەستیان داوەتە نووسین. جگەلەوە، تۆڕەکۆمەڵایەتییەکان دەرفەتی دەبەینی یەکسانیان بەهەموویەک داوە، وەهمی نووسەرێتیان لای زۆرێک تەخکردەتەوە کەنووسین بەهەمان تەنی تۆڕەکان بۆ ڕۆژنامەکانیش گونجاوبێت! ناخۆشترین شتیش ئەوەیە، نووسین و زمانی قسەکردنی ڕۆژانە جیاوازی ئەوتۆیان نەماوە.

1- نووسینی سیناریۆ بە داڕێژراو

دۆزینەوەی بۆنەو روداو بەخۆش و ناخۆشەوە، وەک خویەکی هەمیشەیی کراوەتە بەندگەی خۆدەرخستن. لەکاتێکدا، نووسەر نانووسێت، هەر لەبەرئەوەی کە دەبێت شتێک بخاتەسەرکاخەز. نەخێر، ناچاریی نووسین لەبیرکردنەوەو پرسیارو بەدواچوونی بەردەوامەوەدێت، نەک کەسێک هەردە بێت شتێک بڵێت تا نەڵێن بێزمانە.
جگەلەوە، نووسینی شرۆڤەیی سیناریۆییەک نییە کە نووسەر پێشتر

لەمێشکیدا کۆمەڵێک بڕیاری پێشوەختە یا بەڕاو هەڵهێنجان لەئیلهامی شەخسی خۆیەوە بنووسێت. سەیرەکە لەوەدایە، دەیەها رووداو بۆنەی جیاواز تاوتوێدەکرێن وەکئەوەی نووسەرەکانی لەباوڵێکدا هەرچی دەستەواژەی کڵێشەیی و ستریۆتایپە-وێنەباو- دەربهێنن و رستەکانیان پێبڕازێنێتەوە. راستە، ئەمانە خۆیان بەدڵسۆز، خەمخۆر، رەخنەگر، بوێرو بەهەڵوێست دادەنێن. بەڵام، هیچ لەمانە مەرجی سەرەکی نووسینی باش و شرۆڤەیی نییە. کەی ئەوە شرۆڤەو لیکدانەوەیە، کە نوسەرێک لەبەرئەوەی ئیلهامێکی بۆهاتووە دەقێک بەناونیشانێکی زەقەوە رۆکاتە وتارێکەوەو بەوشەی سەرنجڕاکێش و هەستبزوێن، گەمەی زمان و ریتۆریک ئارایشتی بکات.

2- هەڵهێنجان لە فیکس ئایدیاو بیرورای کلێشەییەوە؟

بەشێکی ئەوەی بەناوی شرۆڤەکارییەوە دەنوسرێت، بەرئەنجامی بیرۆکەی چەقبەستوو(Fixed Idea)ە . واتە، قاڵبێکی زەینی کە لەقایلبوونێکی پێشوەختەوە هاتووە. داواجار، نووسەر بەهۆی ئەم قاڵبەوە خەریکی مۆرکلێدان (Labeling) بێت لە هەرچی دیاردەو رووداوە. لەچوارچێوەی ئەو قاڵبەداڕێژراوەدا کەپێشتر بەرەهایی تەسلیمی بووە، بنووسێت و بیربکاتەوە. لەبەرئەوە "فیکسد ئایدیا" واتە بیرۆکەیەکی نائەقلانی یا هەستێک کەجەخت لەشتێک دەکات، بێهەبوونی بەڵگەی سەلمێنەر. ئەمەش، بەرئەنجامی وەهمێک خۆسەپێنەرە.

جگەلەوەی بیرۆکەی نووسینەکان، بەرھەمی وێنەیەکی پێشینەیین، بەئیلهام بۆهاتن لەزەینی نووسەرەکانیاندا سەرھەڵدەدەن، نەک بەرئەنجامی خوێندنەوەو لێکدانەوەی با بەتیانەی روداوەکان. ناکرێت هەمیشە بیرۆکەو بڕیاری پێشداوەریانە ببێتە نووسینێکی با بەتی ورد. ئاخر، وەکئەوەیە کەسێک تەراوزییەکی هەبێت، بەڵام لەباتی کێشانی تەماتەو خەیار، بەهەمان پێوەر سیاسەت و دەوڵەت و گرفتەکان هەڵبسەنگێنێت. وەکچۆن ناکریت بەیەک پێوەر-تەرازوو- هەموو دونیا پێوانەکرێت، ئاوەهاش ناکرێت بەیەک تێورو باوەڕو قەناعەتەوە روداوەکان مەزندەکرێن. چونکە، هەر با بەتێک ستاندەردو پێودانگ و میتۆدی خۆی هەیە.

3- دۆگمای وتنی حەقیقەت

یەکێک لەو دۆگمایانەی نووسینی کوردی داگیرکردووە، بیرۆکەی ووتنی هەقیقەتە. واتە، ئەرکی یەکەم و کۆتایی نووسین/نووسەر ووتنی هەقیقەتە! ئەم تەرزە بیرکردنەوەیە بۆتە رایەکی گشتی کەهەر کەسێک

هەقیقەتەکی کاڵوکرچیشی درکاند، ئیتر روناکبیرو نووسەرە! وتنی هەقیقەتیش ڕەحەکی پاڵەوانخوازانەیە. بەڵێ، بەئەوەی ببیتە پاڵەوان، بوەربەو راستییەکان بڵێ.

سەبارەت بەووتنی هەقیقەت وەک ئەرکی سەرەکی نووسین، ئاماژە بەوتارەکی (دانیال جەری) دەکەم کە ڕەخنەی تێزەکی بیرمەندی ئەمریکی زمانەوانی 'چۆمسکی' دەکات . لەسەروبەندی جەنگی نەگریسی ئەمریکا لە ڤێتنامدا نیوسەدەمە لەمەوبەر لەوتارەکدا بەناوی 'بەرپرسیارێتی روناکبیر وتنی هەقیقەتە' ناوبانگی دەرکرد . وتارەکە جەختدەکات کە ئەرکی روناکبیرورۆشنبیر وتنی راستی و پەردەهەڵماڵینە لەدرۆکان. ئەرکی ڕەوشتی وادەخوازێت لەڕۆشنبیران پێگەی کۆمەڵایەتییان لەپێناو گۆڕانی کۆمەڵایەتییدا بەکاربهێنن و راستییەکان بەڕای گشتی بگەیەنن. هەڵبەت، 'چۆمسکی' رووی دەمی لە سیاسەتداڕێژەری وڵاتەکەی نەبووە، بەڵکو ئەو نوسەرانەی لەزەنگاوی ڤێتنامدا، بەرگریان لەسیاسەتی ئەمریکا دەکرد. بەڵێ، ئەو جۆرە نوسەرو ڕۆشنبیرانەی بەبریکارەنوێکانی دەسەڵات ناوبرد.

بەڕای دانیال، بەبێ لەبەرچاوگرتنی هاوکێشەی هێز لەنێوان هێزو بکەرەسیاسییەکاندا، تەنها ووتنی راستییەکان بەس نیین. چونکە، تەنها هەڵماڵینی ماسکی درۆ بە گۆڕینی واقیعی کۆمەڵایەتی و سیاسی هەموو شتێک نییە. بێگومان، ڕەخنەکەی 'دانیال' لە 'چۆمسکی' لەسەرئەوە نییە ئاخۆ وتنی راستی هەڵەیە. نەخێر، لەپای ئەوەیە کە تەنها ووتن لەخۆیدا بەس نییە. جگەلەوەی، باوەڕکردن بەهەبوونی تاکە هەقیقەتێک کە نووسەرو روناکبیرێک پەیداگیری لەسەردەکات، لەخۆیدا دۆگمایەکە زیان بە دیموکراسی راوبۆچوونەکان دەگەیەنێت. گرفتێکیتری ئەم جۆرە تێگەیشتنە سەبارەت بەرۆڵی روناکبیر ئەوەیە کە تەنها لایەنە ڕەوشتییەکەی نووسین دەگرێتەوە. واتە، تەنها ڕەچاوی بەرپرسیارێتی ڕەوشتی وەک پێشمەرجی نووسین دەکات، نەک توانا، وردیبینی، لێهاتووی لێکدانەوەو شرۆڤەکاری تێزو پرسیار بەرهەمهێنان. ئیدی، جەختکردنەوە لەپاڵنەرە زاتییەکانی نووسەر، وادەکات ملاملانەی سیاسی و شرۆڤەکاری بە هەڵوەست دابخزێت، نەک گەیشتن بەوێنە گەورەکەی پشت هەلومەرجەسیاسی و هاوکێشەکان.

سەربەخۆیی روناکبیر وەک سەرمەشقی ئازادی و هەقیقەتبێژی، ئەو راستییە دەشارێتەوە کە روناکبیرانیش هەرگیز سەربەخۆنین لەهێزە کۆمەڵایەتییەکان و ناشبن. ئەو راستیانەی دەیدرکێنن و ئەو درۆیانەی دەریدەخەن، پشت بەهاوسەنگی و پارسەنگی هێز دەبەستێت نەک ئازادیی خۆیی و بوێری. ئەرکی وتنی هەقیقەت تاڕادەیەک پەیوستە، بەڵام، چەنیەتی گەڕانکاری و ئەوەی ڕەتەدەچێت، بەشێکیترە لەئەرکی

روناکبیر.

4- رەخنەگرتن بێدەستنیشانکردن

لەکاتێکدا دەوروبەرمان نقوومە لەرووداوەکاندا، ئێمەش لە لیتەو چێپاوەکانییدا رۆچووین. هەر جوڵەیەکیش دەمانبات بەقوڵایی خۆیداو هەرئەوەندە دەزانیین ووردەووردە دیارنامێنن. بەڵام, ناشزانین چی لەبنەوە رووداوەت. ئەوەی دەبینین ئەنجامی رووداوەکەیە، نادیدەین لەهۆکارو زەمینەی رووداونی. زۆربەی نوسەرەناسراوو جیدیەکان بەردەوام لەسەر یەک ئاوازی رەخنەیی دەژەنن: دەستنیشانکردنی واقیع لەڕێی واژەی سواوو دووبارە: " ئێمە نیمانە" کەس نەیکردووە، نەکراوە" هتد… کە بەناوی رەخنەوە لەرازوگلەیی سەرپێی و سادە دەرناچن.

ئەم تەرزە نووسینانە, باس لەهۆکارە بنچینەییەکان ناکەن، تەنها ئاماژەی خێرا بەوەدەکەن کە "نییەو نەکراوە". بێئەوەی بپرسن: بۆچی نیمانەو چۆن ئیشی بۆبکرێت. زۆرترین قسە لەئەنجام و لێکەوتەکان دەکرێت، بەڵام هۆکارە بنەڕەتییەکان دیارنیین! لەپاڵ ئەوەدا, خۆدەرخستن و نیشاندانی ئەوەی "من"ی نوسەر/رۆشنبیر یەکەم کەسم درکم بەو راستییەکردبێت! لەکاتێکدا, ئەمە درۆییەکی واقیعیە ئەگەر کەسێک بڵێت: من یەکەم کەسی دونیای رۆشبیریم کە قسەم لەبارەی فڵانە کێشەوە کردووە. گوایا, ئەم لەحزەیەی "من" دەکەمەوە، لەحزەیەکی مێژوویە کەسیتر ئەو پیشینەییەی پێنابڕێت. واتە، ئیتر راستییەکان، لەمنەوە دادەکەوێت.

5- شرۆڤەی زانستی یا جیهانبینییەکی وەستاو؟

بەو پێیەی لەبواری نووسیندا, نەریتێکی چەپانە زاڵبووە، هەمیشە لەگۆشەنیگاو سەنگەرێکی وەستاوە روانراوەتە گۆڕاوەکانی دونیاو بەیەک چاویلکەی ئایدیلۆجی هەڵسەنگاندن کراوە. هەربۆیە، سەروەختێک 'رایمۆن ئارۆن' چەپگەری لەکایەی روناکبیری فەرەنسیدا بەنەخۆشییەکی رۆشنبیریی داناوە . رەنگە هەمانشت بۆ کوردستان گونجاوبێت، بەتایبەت، گوتاری رۆشنبیری کوردی 'پاش راپەڕین' خۆی لەسەر رەخنەکردنی کۆمەڵگە، کولتورو نەتەوەو ناسنامەو کێشەسیاسی و ئابورییەکان دامەزراندووە. ناسنامەی رۆشبیری کوردی کۆشکێکی لەسەر ئایدیالیزەکردنی بۆچوون و لێکدانەوەکانی هەڵچنیووە، جارێک خۆی کردۆتە وێژدانی گشتی، جارێکیش سەرقاڵی هەڵوەستنواندن بووە، جارجارەش چالاکێکی سیاسی و کۆمەڵایەتی، یا توێژەرو پسپۆڕ!

ئەرکی رەخنە قسەکردنە لەسەر کێشەو هۆکارەکانی، نەک تێپەڕین بەسەر کێشەکەو بازدان بۆ کەسەکان. چونکە، رەخنە بەو مانایە‌ دەبێتە هەڵوێستنواندن لەڕێی دروشم و قسەی جوانەوە. ئەمەش گێژاوێکە نووسینی کوردی بەخورتی تێیکەوتووە:‌ رەخنە بۆتە سادەکاری، راوەشاندن و فڕێدانی راوبۆچوون. ئەو جۆرە رەخنانە رووشاندنی بابەتەکانە لەسەرەوەو لەدەرەوەڕا. قسەکردن لەسەر ئەکتەرەکان، نەک کۆی شانۆی روداوەکان و خودی کێشەکان لەناوەڕا.

لەوانەشی هەڵگری بڕوانامەی باڵان، خاوەنی چەندان کتێب و وتارن، دەیانەوێ رکابەرەکانیان بەگەڕانەوە بۆ پاشخانی تێوری زانستی بیرمەند، کۆمەڵناس و سیاسەتناسەکانی خۆرئاوا چەک بکەن. جگەلەوەی لافی زانستی بوون، بات□تیبوون و شارەزایی و کەرەسەی مەعریفیيان دەوڵەمەندە، بەهۆی زانینی زمان و خوێندنەوەی سەرچاوە بەزمانەکانی عەرەبی، فارسی، ئینگلیزی و هتد، دواجار، دەخوازن ببنە دەسەڵاتێکی-ئەوتۆریتەیەکی- رۆشبنیریی و کەهەموو شتێک لەدیدو روانگەی ئەواندا نەبێت و نەگونجێت مایەی رەتکردنەو□ بێت.

سەرباری ئەوەی نووسیەکانیان جیدیەت و پەرۆشی، پشتبەستوون بەتێزو تێورەخۆرئاواییەکان. هەڵبەت، ئەمە کێشەنییە لەخۆیدا، چونکە، ئاگاداری و رۆشنبیرییە جیهانیانیەکەیان، ئاشناکرندی خوێنەری کوردە بەو دونیایە. بەڵام، پێدەچێت لەوەدا وەرگێڕی پوختەی تێزەکانبن، بێ لەبەرچاوگرتنی پاشخانی تێورەکەو شیاوێتی لەخوێندنەوەی کۆمەڵگەیەکی خۆرهەڵاتی وەک ئێمەدا. بەڵام، راستەوخۆ دایدس□پێنن بەسەر کۆنتێکستە کوردستانییەکەدا. رەنگە، بەشێکی لەبەرئەو□ بێت ئەو رۆشنبیرانە باوەڕیان بەدابەشکاری خۆرهەڵات و خۆرئاوا نەبێت. لەسەروو سنوورەکولتورو ئیتنینی و نەتەوەییەکانەوە بیربکەنەوە. جۆرێک رەهاگەری گەردوونی هەقیقەتی تێوری و زانستیان تێدا بێت. بەڵام، ئەوەش پارادۆکسێکە کە نووسەرێک بەدیدێکی ریژەگەریی پۆستمۆدێرنانە بیرکاتەوە، بێڕەچاوکردنی تایبەتمەندی کولتورەکان بەوجۆرە بنووسێت. لەهەمانکاتدا هەر ئەو رۆشنبیرانە هەڵگری بیری جیاوازی کولتوریی، رێزی کەمینەو یەکسانی دەکەنە راستییەکی رەها!

-___________

Collins English Dictionary – Complete & Unabridged 2012 Digital Edition© William Collins Sons & Co. Ltd. 1979, 1986 © HarperCollins Publishers 1998, 2000, 2003, 2005, 2006, 2007, 2009, 2012. http://www.dictionary.com/browse/fixed-idea

http://www.upenn.edu/pennpress/book/15361.html
https://CHOMSKY.INFO

https://www.britannica.com/biography/Raymond-Claude-Ferdinand-Aron#ref150422

هەنگاوی دووەمی فیستڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی سلێمانی، لە حەوت ڕۆژدا … عەبدولوەهاب شوانی*

خوێندنەوەیەکی هونەرمەندانە، بۆ تاکی کۆمەڵگەی کوردی …

بەدەر لە کاریگەرییە ئاینی و کەلتووری و داب و نەریتە کۆمەڵایەتییەکان و بەدەر لەخوێندنەوەی کەسی و بۆ گشتاندن و بەڕەها قسەکردن، بگرە لە ڕوانگەی دیدگایەکی واقیع بینانە و ڕاستگۆیانە و سەردەمیانە ئەوەمان بۆ دەردەکەوێ کە کۆمەڵگەکانی ڕۆژهەڵات بە کۆمەڵگەی کوردیشەوە کۆمەڵگەیەکی خێڵەکی و کارێزما کوژە، تاك لەسەر بنچینەی" (تۆڵە و ڕق و جیاوازی) پەروەردە دەکات، کۆمەڵگەیەکە کە (سوپاس و دەست خۆشی و ببوورە) نەبۆتە کلتوور تیایدا.

بۆیە ئەم فەرهەنگە خراپە لە نێو هەموو کایە (ڕامیاری و کۆمەڵایەتی و پەروەردەیی و ڕۆشنبیری) کۆمەڵگەکانی ڕۆژهەڵات و جیهانی سێیەم" ڕەنگی داوەتەوە، کە کۆمەڵگەیەکە تاکەکانی قەبارەی خۆیان نازانن هەمیشە گەورەتر لە قەبارەی خۆیان و بەرزتر لە بەژنی خۆیان دەدوێن و بەرزدەبنەوە، تاکەکانی هەرگیز بەرگەی بچوکترین ڕەخنە و کەمترین فەرامۆش کردن ناگرن و دەتەقنەوە و باش و خراپ تێکەڵ دەکەن.
لەم کۆمەڵگەیانە هەرگیز دەست خۆشی و پشتگیری نەبۆتە کلتوور،

چونکە پەروەردە لە ڕەگەوە تاکێکی دڵ گەورەی دروست نەکردووە بۆ نێو کۆمەڵگە کە گیانی هاوکاری و ڕێزی تیدا ئامادەبێت.

تاکێکی بەرهەم هێناوە لەخۆشی لە خۆبایی دەبێت و ئاگای لە دەوروبەری خۆی نامێنێت و قەبارەی خۆی وون دەکات، لە هەمان کات لە ناخۆشی ئاگای لە خۆی نامێنێت و بەهەمان شێوە قەبارەی خۆی وون دەکات و دەیان هەڵس و کەوتی سەیری لێ دەردەکەوێ.

لەم کۆمەڵگەیانە تاکەکان دەیانەوێ بە کەمترین ماندووبوون، زۆرترین شتیان دەست کەوێ، بە کەمترین توانا زۆترین دەسەڵاتیان هەبێت، بە کەمترین تەمەن زۆرترین بەرهەمیان هەبێت، بە کەمترین هەوڵ زۆرترین دەستکەوتیان هەبێت.

لەم کۆمەڵگەیانە، کەسانێك لە هەوڵ و تیکۆشان و شەونخویندان کەچی کەسانی تر لەسەر خوانەکان بە قات و ریباتەوە دەبینرێن.

هەمیشە لەم کۆمەڵگەیانە، یاریزانە ڕاستەقینەکان وون دەبن و یاریزانە یەدەگەکان دەبینرێن و دەست خۆشیان لێ دەکرێ و ئەوان دێنە پێشەوە و پاڵەوانەکانیش دەکشێنەوە و گۆڕەپان بۆ ئەم یاریزانە خراپانە چۆڵ دەبێت.

بەو ئەزموونەی لە فیستڤاڵی نێودەوڵەتی کوردستان لە هەولێر هەمە وەك بەڕێوەبەری کارگێڕی و ئەوەش کە لە فیستڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی سلێمانی وەك میوانی حەوت ڕۆژ بینیم، ڕووخساری کارەکتەری کۆمەڵگەی کوردیم زۆر جوان بۆ دەرکەوت کە بەشی دەیان توێژینەوەی دەروونی و کۆمەڵایەتی و کارگێڕی دەکات ، ئەو خوێندنەوەی منیش هەر تەنها بۆ کارەکتەرەکانی بەشداربووی نێو ئەم فیستڤاڵانەیە و ئەوانەش کە لەدەرەوەی فیستڤاڵەکان دەیانەوی بە هەموو شێوەیەك لە فیستڤاڵ بدەن و ڕووخساری فیستڤاڵەکان ناشیرین بکەن.

فیستڤاڵی فیلمی نێودەوڵەتی سلێمانی لەم خولەیدا بەژن و باڵای بەرزتر دەرکەوت لەگەڵ ئەم هەموو ڕوداوانەی هاتنە پێش، یەك لەوانە" وەفاتی جەنابی سەرۆك مام جەلال، بەڵام ڕازاوەیی و شۆخ و شەنگی و بەژن و باڵای زراڤی فیستڤاڵی فیلمی نێودەوڵەتی سلێمانی وەك ڕۆژی ڕووناك دیاربوو، هەندێ کەم و کورتی و کێشە لە پێ دروست دەبن لە گشت فیستڤاڵەکانی جیهان، بەڵام ئەمانە هەرگیز نابێت گەورەتر بکرێن لە قەبارەی خۆیان و لەبەرچاوبگیرێن لەچاو فیستڤاڵێکی گەورە کە ئامانجی زۆر مەزنتری هەیە، گەورەکردنی ئەم کەموکورتیە بچووکانە و بچوککردنەوەی ئەم پەیامە گەورەی کە فیستڤاڵ هەڵیگرتووە لە عەقڵ و زیهنی تاکی کۆمەڵگەی ڕۆژهەڵات

هەمیشە ئامادەگی هەیە.

لەم کۆمەڵگەیانە یەك سیاسەت پەیڕەودەکرێ ئەویش ئەوەیە بۆ من نەبێت، نابێت بۆ کەس بێت، یاخود ئەگەر خەڵاتی فیستڤاڵ بۆ من بوو، فیستڤاڵێکی باشە، ئەگەر بۆمن نەبوو زۆر خراپە، لەژێر کارلێکی تەسکی بەرژەوەندییە کەسییەکان لە فیستڤاڵ و کایەکانی تر دەڕوانن. فیستڤاڵ منی تیدا نەبوو خراپە، و بگرە هەرچی عەیب و عارە دەیخاتە پاڵی و ئەگەر منیشی تیدابوو زۆر باشە.
ئەمە هەر ئەو تۆمەتیە دەخریتە پاڵ فیستڤاڵی فیلمی نێودەوڵەتی سلێمانی و فیستڤاڵەکانی تر، لە کاتێك سینەماکار و هونەرمەند کە فیلمی بەشدارە، دەبێت بەهەموو ئەنجامێکیش رازی بێت، ئەوە لێژنەی دادوەرانی فیستڤاڵە لەژێر چەند یاسا و ڕێسایەك بڕیاردەدەن کەوا کێن ئەوانەی خاوەن براوەی خەڵات، نەوەك میزاجی کورتبینی چەند کەسێك.
ئاخر لە کۆمەڵگەکانی ڕۆژهەڵات و جیهانی سێیەم، زۆربەی تاکەکانی بە چەندین ماسك دەردەکەون و تۆ هەرگیز ڕووی ڕاستەقینەیان نادۆزیتەوە ئەوان لە پشت سەدان ماسك و دەمامك خۆیان شاردۆتەوە و زۆر جاریش کە ئەو ماسکە دادەماڵرێت و حەقیقەتی ئەو کارەکتەرانەت بۆ دەردەکەوێ کە بۆنی گەنیویان سەد ڕۆژ دەڕوات و لە گەورەیی مرۆڤ بوون کەم دەکەنەوە و دەبنە نموونەیەکی زۆر خراپی مرۆڤ و لە مرۆڤ بوون بێئومێدمان دەکەن و لەم قەرەباڵغیەوە هەستی تەنیایی دامان دەپۆشێت و نامۆبوون هەناسەمان پێ دەکات و دەگەڕێتەوە ئەو بڕیارەی بە تەنیا دەبێت هەنگاو بنێین و بەسەر پلیکانەکانی سەرکەوتن بڕۆین.

ئاخر هیچ کاتێك بۆ ئەوەی شاعیرێکی باش بیت پێویستت بە بڕوانامەی بەشی کوردی نیە لە زانکۆ، بۆ ئەوەی گۆرانی بێژێکی بەنێوبانگ و سەرکەوتووبیت پێویستت بە بڕوانامەی هونەرەجوانەکان بەشی موزیك نیە، بۆ سینەماش بەهەمان شێوە, چونکە هونەر بە هەموو بەشەکانیەوە دەبێت لە زاتی تۆ دابن، بە کاغەزێکی ئەی فۆر ئەوەی لە زیهنت هەیە زیاد ناکات ئەگەر هونەر لە وجودی تۆ نەبوو، ئاخر کەسێك نەتوانی دوو رستەی جوان بە زمانی کوردی دەربڕێت چۆن دەتوانی تۆ دوو دێر شیعری جوان بنووسێ، ئەگەر سینەماکارێك دوو خەیاڵی جوانی نەبوو، دوو ووشەی جوانی دەست نەکەوت لە خەیاڵ و دوو ڕستەی جوانی پێ نەخوڵقا، قوڵایی نەبوو لە بیرکردنەوە و قسەکردن چۆن دەتوانێ دوو کاری جوان بهێنێتە بوون، خۆ (یەڵماز گۆنەی) کە بە باوکی سینەما کوردی دەناسرێت، دەرچووی بەشی یاسا بوو، ئەوەی یەلماز گۆنەیی

درووست کرد بڕوانامەی بەشی سینەما نەبوو، نەخێر ئەزموون و خەیاڵ بەرزی و قوڵایی زیهنی ئەوبوو بۆ هونەر و سینەما و سینەما لە زاتی ئەو بوونی هەبوو.

مرۆڤ قوڵایی نەبوو نەبوو ناتوانێ کاری جوانیش ئەنجام بدات، ئەوە بۆ هونەرمەند و سینەماکار زیاتر پێویستە ئەم قوڵاییە، چونکە لە هونەر تەنها قوڵاییت پێویستە لەگەڵ ئەزموون.
بۆچی کەم کاری سینەما ئێستا ڕامان دەچڵەکێنێ، وەڵامەکەی ئاسانە چونکە قوڵایی تیدا نیە تەنها بەڕێکردن و زیاتر کردنی ژمارەی فیلمە و پڕکردنەوەی سی ڤی یە و هیچتر.

فێکتۆ هۆگۆ دەڵێت: جوانی یا نەبێت، ئەگەر هەشە دەبێت ڕاچڵەکێن بێت، زۆربەی ئەوەی دەیبینن لە هونەر و لە سینەما و موزیك جوانی نیە، بۆیە ڕامان ناچڵەکێنن.
کاتێك سینەماکارێك تەنها لەبەر ئەوەی فیلمەکەی وەرنەگیراوە لە فیستڤاڵ یاخود وەرگیراوە و خەڵاتی نەبردووە، فیستڤاڵێك دەخاتە ژێر پرسیارەوە، لەکاتێك ئەو بۆ جارێکیش بیری لە قەبارەی خۆی و قەبارەی کارەکانی خۆی نەکردۆتەوە لە چ ئاستێکە، ئەوەی گشت کایەکانی لەم کۆمەڵگەیانە ئیفلیج کردووە و تووشی نەزۆکی کردوون، تێنەگەیشتنە لە قەبارەی خود و قەبارەی کار، ئەوانەی کە قەبارەی خۆیان نازانن ئەوانە خەمبارترین کارەکتەرەکانی نێو کایەی هونەرن، ئەوانە لە جێگەی خۆیان چەقیون و هەنگاوی بەرزتر ناتوانن بهاوێن، چونکە ڕێگەکە لەبەردەمیان ڕۆشن نیە.

ئەم بابەتە زۆر هەڵدەگرێ بۆیە دەمەوێ لە کۆتایدا قسە لەسەر لایەنی کارگێڕی فیستڤاڵ بکەم، کە لەم ڕووەوە فیستڤاڵی فیلمی نێودەوڵەتی سلێمانی” ئاستێکی زۆر بەرزی پێوەدیاربوو، بەهۆی بوونی ستافی کاری فیستڤاڵ و ستافی خۆبەخشی فیستڤاڵ کە هەموویان بە سیستەم کاریان کرد و هەموو ئاستی خۆیان و پسپۆڕی خۆیان و شوێنی کاری خۆیان و سنووری کاری خۆیان دەزانی، ئەگەر نەبووبن بەهۆی ئاسانکاری بۆیەکتر هەرگیز نەدەبوونە بەربەست بۆ هاوکار و هاوڕێکانیان، ئەم ڕووخۆشی یە لە ڕووخساریان و ئەم ڕێزەی لە میوان و سینەماکارانیان دەگرت نیشانەی کۆمەڵگەی زیندوو و شارستانی و ڕۆشنبیری شاری سلێمانی بوو و لە هەمان کات خاڵێکی گرنگی سەرکەوتنی ڕووی ئەتەکێت و لایەنی کارگێڕی فیستڤاڵ بوو.

مامۆستای ڕاستەقینە خاوەن ئەزموونەکانن، بەرێوەبەرانی فیستڤاڵ سەلماندیان ئەوان مامۆستای ڕاستەقینەن، سەلماندیان کەوا سلێمانی

پایتەختی ڕۆشنبیرییە و هەموو هەنگاوە گەورەکانی هونەر و فەرهەنگ و کلتووری لەوێوە سەرچاوەگرێ و هەنگاو دەنێ.
فیستڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی سلێمانی هەنگاوی گەورەی نا و لە داهاتوو ئەگەر بەم گڕووتینەوە بەردەوام بن و هەنگاوەکان بەرزتر دەبن و دەبنە جێگەی ئومێدی ڕاستەقینەی هونەرمەندان و سینەماکاران.

* نووسەر و دەرهێنەر، ماستەر لە یاسا و کارگێری گشتی

پیاوە بنجگ□ باڵاکە … ئەمجەد شاکەلی

سێشەممە 26ی سێپتەمبەری 2017، یەک ڕۆژ دوای گشتپرسییەکەی کوردستان بۆ سەربەخۆیی، ل□ بەردەم خواردنگەیەکی گچکەی فەلافیل(فلافل) لە ستۆکهو□□م، کە خاوەنەکەی عیراقییەکی عەرەبە، دانیشتووم و خەریکی خواردنی فەلافیلم. پیاوێکی پانتۆڵ و چاکەت لەبەری، سەر و ڕدێن سپی، باڵا ناوەندی، چاویلکە لەچاو، تەمەنی نزیکەی 77 ساڵ، لەگەڵ گەنجێکدا، کە پێدەچوو باوک و کوڕ بن، ل□ بەردەم خواردنگەکەدا ڕاوەستان و گەنجەکە پیاوەکەی بەجێهێشت و پێیگوت، کەمێکی تر دەگەڕێتەوە لای.

بە شێوەی ئاخاوتنەکەیان دیار بوو خەڵکی سلێمانین. پیاوەکە بە عەرەبییەکی ڕەوان, لەگەڵ خاوەنی خواردنگەکەدا، کەوتە قسان و داوای خواردنەکەی کرد و لێێ پرسی، خەڵکی کوێیە، ئەویش لە وەڵامدا گوتی، خەڵکی دیالا و باقوبە(بعقوبه)یە. پیاوەکە، هەناسەیەکی گەرمی پڕ بە سینگی هەڵکێشا و لەتەک یەک تۆپەڵە ئاخ و ئۆف و مخابن و بەداخەوە و حەیفدا دەراندی، دەتگوت کۆستێکی گەورەی کەوتووە و نزیکترین و خۆشەویسترین کەسی مردووە.

بە گەروویەکی نووساوی خەماوی و پڕ لە گریانەوە، بە خاوەنی خواردنگەکەی، نەک جارێک دەیان جار گوت: وەی بەداخەوە بۆ ئەو عیراقە، دەک حەیف بۆ ئەو عیراقە، وەی کوێرایيم دابا□ت بۆ ئەو عیراقە، بریا قەت ئەم ڕۆژەم نەدیتبایە! خاوەنی خواردنگەکە لێی

پرسی، ئەو خەڵکی کوێیە، ئەویش گوتی: سلێمانی.

تۆ ئەگەر لەوناوە بووایەیت و تەنیا گوێت لە ئاخ و ئۆفی پیاوەکە بووایە، واتدەزانی، لە کەونە بەعسییە عرووبییە وەحدەوییەکان یا قەومییە عەرەبییە ناسرییەکان یا ئەندامەکی حیزبی دەعوەی ئیسلامی یا عەرەبەکی مووسڵاوی، باقووبەیی، فەللووجەیی بەسرەیی یا پسمامی زەعیم سددیق و عەلی حەسەن مەجید و مولازم موحسینە. پیاوەکە بە ئاخ و ئۆفەوە نەوەستا، ئەوجا یەک شیعری عەرەبی، نزیکەی هەشت نۆ دێڕی، بە عەربییەکی جوان و پوختە، کە پەسنی بەغدا و عیراق و مێژووی عیراق بوو، بەسەردا کرد و خۆش خۆشیش دەیگوت: ئاخ بۆ بەغدا، کە هەمووانی کۆکردبووەوە، حەیف بۆ بەغدا، کە پایتەختی هەمووان بوو، وای بۆ عیراق، کە وڵاتی هەمووان بوو، ئۆف بۆ عیراق، کە وای بەسەر هات و خەڵکانی ناپاک و خراپەکار و دەستی دەرەکی و سیخوڕ و بەکرێگیراو خەریکن تێکی دەدەن و بەشبەشی دەکەن! خاوەنی خواردنگەکە، هەر گوێی دەگرت و پیاوەکەش هەر قسەکانی خۆی دەکرد.

بە سەروسیما و عەرەبیزانینەکەی، پیاوەکە، لە کەونە مامۆستایەکی زمانی عەرەبی، یا کارمەندێک، کە چەند ساڵێکی ژیانی لەگەڵ عەرەبدا ژیابێ، دەچوو. کە گوێم لە قسەکانی بوو، بە خۆمم گوت تۆ بڵێی ئەم پیاوە خەڵکی ئەو سلێمانییە بێت، کە شێخ ڕەزای تاڵەبانی لەبارەیەوە گوتوویەتی:

لە بیرم دێ سلێمانی کە دارولمولکی بابان بوو
نە مەحکوومی عەجەم نە سوخرەکێشی ئالی عوسمان بوو
لە بەر قاپی سەرا سەفیان دەبەست شێخ و مەلا و زاهید
مەتافی کەعبە بۆ ئەربابی حاجەت گردی سەیوان بوو
لە بەر تابووری عەسکر ڕێ نەبوو بۆ مەجلیسی پاشا
سەدای مۆزیقا و نەقارە تا ئەیوانی کەیوان بوو
دریغ بۆ ئەو زەمانە ئەو دەمە ئەو عەسرە ئەو ڕۆژە
کە مەیدانی جریدبازی لە دەوری کانی ئاسکان بوو !

تۆ بڵێی خەڵکی ئەو سلێمانییە بێت، کە یەکەم پایتەختی یەکەم شانشینی کوردستان بوو، کاتێک شێخی نەمر، مەلیک مەحموود، یەکەم شای کوردستان بوو لە مێژوودا!
تۆ بڵێی خەڵکی ئەو سلێمانییە بێت، کە پێی دەڵێن: شاری هەڵمەت و قوربانی و شاری پیرەمێرد و حەمەساڵح دیلان!
تۆ بڵێی خەڵکی ئەو سلێمانییە بێت، کە فایەق بێکەسێکی تێدا هەڵکەوتووە، پەنجەی کردووەتە چاوی ئەدمۆندزی ئینگلیزی داگیرکەردا

و پێی گوتووە:

بیست و حەوت ساڵە من ڕەنجبەری تۆم
بە نان و ئاو و جل و بەرگی خۆم
خزمەتم کردی لە ئێران و ڕۆم
لە پێناوی تۆ شکاوە ئەستۆم
کەچی هێشتا هەر دیل و ڕەنجەڕۆم
گوناهم چی بوو بەم دەردەت بردم؟
بۆ چی بە ناحەق وا سووکت کردم؟

تۆ بڵێی ئەو خەڵکی ئەو سلێمانییە بێت، کە پێش نزیکەی سەدساڵێک، دژی لکاندنی باشووری کوردستان بوو، بە عیراقەوە!
بە من، نەو! بە من، ئەو خەڵکی ئەم سلێمانییەیە، کە کەمترین ڕێژەی خەڵک تێیدا 50%ی لەگەڵ سەربەخۆییدا بوون و ئەوەیشی دەنگی بۆ سەربەخۆیی دا، خەڵکە هەژار و ک□ارگەر و شەکەت و جەرگسووتاو و تامەزرۆی ئازادی و نیشتمانپەروەرەکانین، دەنا ئەندامان و هەوادارانی حیزبە دەسەڵاتدارەکانی سلێمانی، نە تەنیا لە سلێمانی، بەڵکە لە تەواوی ئەو دەڤەرەی بندەستیان بە گەرمیان و هەڵەبجەیشەوە، مەگەر دانە دانەیەکیان، دەنا شتاقیان دەنگیان بە بەڵێ بۆ سەربەخۆیی نەداوە و ئەگەر بەشداریی گشتپرسییەکەیشیان کردبێت و پەنجەی مۆرکراویشیان لە میدیاکانەوە پێشانی خەڵک دابێت، ئەوا بە نەخێر یا بە سپی دەنگیان داوە. ئەو خ□□ک□ی ئەم سلێمانییەیە، کە سەردارانی نەیانگەرەکە لە عیراق دوورکەونەوە، بەلکە دەیانەوێ لە هەولێر دابڕێن! ئەو پیاوە فەلافیلخۆرە گرگنە، کورتەڵە، گزگلە، بنجگەباڵایە، خەڵکی ئەو سلێمانییە نەبوو، کە میلیۆنان کورد، بە خۆیشمەوە، هەمیشە، وەک ئاگرێکی زیندوو و لانکی داهێنان، سەیریان کردووە، ئەو خەڵکی ئەم سلێمانییەی ئەمڕۆ بوو.

26 – 09 – 2017

کەی پەرلەمانی کوردستان بڕیار

لەسەر ئەنجامی ریفراندەم دەدات؟؟ … عەلی مەحمود محەمەد

سەشەمە 10-10 کۆمسیۆنی باڵای سەربەخۆی هەڵبژاردن و راپرسی هەرێمی کوردستان ئەنجامی کۆتایی ریفراندۆمی 25ی سەپتەمبەری کوردستان بە سەربەخۆیی بە واژۆی سەرجەم ئەندامانی لە 5 حیزبە دەسەڵاتدارەکەی هەرێمی کوردستانی بڵاو کردەوە, پاش پشکنینی تانەکان لە دوو هەفتەی رابردوودا و پەسەند کردنی لە لایەن ئەنجومەنی دادوەری و دادگای پێداچونەوەو دەستەی دادوەری هەڵبژاردن و راپرسی, ئێستا ئامارەکانی ئەنجامی راپرسی فەرمی و دان پێنراوە لە لایەن 5 پارتە دەسەڵاتدارەکەی کوردستان و سستەمی دادوەرییەوە, ئیتر کاتی ئەوەیە پەرلەمانی کوردستان کۆبونەوەیەکی تایبەت بە ئەنجامەکانی ریفراندۆم ساز بکات و بڕیاری لەبارەوە بدات, چونکە ریفراندۆم بە ئەوە نەکرا ئەنجامەکەی لەسەر رەفەکان هەڵبگرترێت و تۆز لێی بنیشێت, هەرچەندە هێشتا زووە باس تۆز لێنشتن بکەین, کاری پەرلەمانیش هەر وەك پۆلیسی هات و چۆ نییە نیشانەی ئەنجامدانی بدات, بەڵکە کارە گرنگەکەی ئێستا دەست پێدەکات کە ئەنجامەکە بباتە بواری پراتیکەوەو بڕیاری لەسەر بدات, ویست و داخوازی زۆربەی خەڵکی کوردستان لە رێگای سندوقەکانی راپرسییەوە دەرخراوە کە 92,73%ی هاووڵاتیانی کوردستان بەم ژینگە سیاسییە پڕ تەنگژەشەوە هێشتا پشتیوانی لێکراوە, بە جۆرێك هەرچەندە ئیرادەی سیاسی یەکگرتوو نەبوو بۆ پشتیوانی لە پرۆسەکە و مەتەی گەندەڵی دەسەڵاتداران و دکتاتۆریەت و هەڕەشەی وڵاتانی هەرێمی و دەستێوەردانی حکومەتی عێراقی لە ناوەوە مەترسی بوون بەسەر پرۆسسەکە, وەلێ گەورەیی خەونە لە مێژینەکە, زۆرینەی گەلی لە دەور کۆکردەوە, وەڕای ترسی گەورە لە کردنی کوردستان بە غەزەو شیشان لە لایەن وڵاتانی دەوروبەرەوە, بە سەپاندنی ئابلوقەیی بازنەیی و هێرش و پەلاماری سەربازی, کە لە رابردوودا ئەم وڵاتانە زۆرترین شیوەنیان بە ئەو دوو شوێنە کردووە, وەڕای هەموو ترس و ئاسەنگییەکان وەلێ خەونە ناسیۆنالستییەکەی لە دور نەخستنەوە .

ئێستا نە بڕیاربەدەستانی سیاسی کوردستان و نە پەرلەمانە بەڕوحە نیمچە ئیفلیجەکەی توانای هەڵوەشاندنەوەی بڕیاری ریفراندۆمیان نییە, وە بە سەرخستنە ژێر لمیشەوە ناتوانن خۆیان لە مەتەکەی ئەنجامەکانی بشارنەوە, ئەگەر لە یەکەم چرکەکانا 92,73% سەرکەوتن

بوو بۆیان, ئێستا جێبەجێکردنی بۆتە مۆتەکە بۆ بڕیاردان لە سەر بڕیارە گەورەکە, تەنها لە رێگای ریفراندۆمێکی دیکەوە نەبێت ناتوانن خۆیان لە مۆتەکەی گەورەیی 92,73%ی دەنگدەرانی راپرسییەکە رزگار بکەن, ئەویش بەدی نایات و کەسیش جورئەتی ئەوە ناکات بانگەشەی ریفراندۆم بۆ لە گۆڕنانی ریفراندۆمی سەربەخۆیی کوردستان سەرکردایەتی بکات, چۆن دەنگی نەخێر بەم هەموو ئاڵۆزی و هەڕەشەو کێشانەوە, بەو بەرفراوانی دەنگی نەیارییەوە کە لە ناو کۆمەڵگای کوردی و پێکهاتەکان دیکە هەیبوو, هێشتا بە قەزەمی مایەوە, بۆیە دەبێت گفتوگۆکان پەرلەمان بە ئاراستەی بە پراتیککردنی ئەنجامی ریفراندۆم بۆ سەربەخۆیی کوردستان بێت و نەخشە رێگایەك بۆ جێبەجێکردنی دابڕێژن لە زوترین کاتدا خۆیان لەو کۆبونەوە گەورەو چارەنوسسازە نەدزنەوە. بۆ ئەم مەبەستە پێویستە بە زوترین کات پەرلەمان کۆبێتەوە و بڕیار لەسەر ئەنجامی ریفراندۆمی کوردستان بۆ سەربەخۆیی بدات, بە جێبەجێکردن یاخود هەڵپساردنی بۆ کاتێکی دی یاخود گفتوگۆ کردن لە سەر رێکەوتن لەسەر بژاردەیەك باڵاتر لەوەی ئێستا هەیە بە مەرجی گرنتی نێونەتەوەیی و هەڵگرتنی هەڕەشەی حەشدی شەعبی و قاسمی سلێمانی لەسەر خەڵکی کوردستان. داوایەك کە وڵاتانی هەرێمی هەیانە لە هەڵوەشاندنەوەی ئەنجامی ریفراندۆم لە دەستی کەسدا نەماوەو بۆتە ئیرادە لە رێگای دەنگدانی 92,73%ی هاووڵاتیان بە سەربەخۆیی کوردستان, کات بەسەر بردنیش بۆ خۆشاردنەوە لەو ژمارە گەورەیە دادی هیچ لایەك نادات, خەڵکی کوردستانیش نا بێت دەستکەوتی چونە سەر سندوقەکان نەدورنەوەو خەونی 26ی سەپتەمبەریان لە گۆڕ نرێت بە سات و سەودا کردن بە دەنگەکانیانەوە.

حەزدەکەم ئەو□ ن□د□ بژیم ... سەباح ڕەنجدەر

[بۆخوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێر□ بکەن ...]()

گەمە قورسەکە نزیك بێتەوە -١- سەردار جاف ....

(بەشی یەکەم / بەرایی)

ئەو رەوشە سیاسیە ئاڵۆز و چڕوپڕ و تەونی جاڵجاڵۆکییە رووی لە خۆرهەڵاتی ناوین کردووە، و کوردیش یاریزانێکی باش یان خراپی نێو ئەو گەمە قورس و قووڵ و گەورەیەیە، کە رۆژ دوای سەختتر و ئاڵۆزتر دەبێت، ئاخۆ سەرەتای کۆتایی هاتنی سایکس _ پیکۆی سەدەیەك لەمەوبەرە ، یا نەخشە رێگایەکی تازەیە بە پێی سیستەماتیکی گونجاو لە تەك بیرو دیدە جیاوازەکانی وڵاتانی زلهێز و هێنانە کایەی رێکەوتنێکی دیکەیە لە بارەی دەڤەرەکەوە یان دەسکاریکردنی چەند بەندێکی سایکس _ پیکۆ دەبێت، بە هەر حاڵ گۆڕانێك روو دەدات و هەموو جگە لە وڵاتانی هەرێمایەتی پێ دەچێت هەموو کێك بن، ئیرە بۆتە جمەی تەواوی جڵەو کێش و لەشکرکێشی وڵاتانی دونیا، سەرەرای ئەوە هەرەشە گەورەکە لەم سنوورەوە وا نیشانی دەدەن دوور بێت و بەردەوامیش باس لە تەنگژە و قەیرانێکی سەربازی و سیاسی گەورەی وەك هەرەشەکانی سەرۆکی کوریای باکووری هەرزە و گەنج دەبێتە مانشێتی هەواڵە پڕ قەیراناوییەکان، کەچی پێ دەچێت ئەوەیش لە نێو گەمەکەدا یاریزانێکی دیکەی سەرنج راکێشی پەیگیرانی رەوشی سیاسی جیهانی بن ....

ماوەیەکیش سەرنجی دونیا بەلای قەیرانی قەتەر و وڵاتانی کەنداو تەنگژەی لاگیری ئەم وڵاتە لە گروپە توندئاژۆکانی ناوچەکە نیشان دا، گەمارۆکان و گەیشتنە ئاستی بەکارهێنانی هێزی سەربازی وای کرد، ئیران دەرگای ئابلّوقەی ئابووری لە رێی دەریاوە بە رووی قەتەرا بکاتەوە و تورکیایش لە رێی ئاسمانەوە هەم دەرگای گەمارۆی ئابووری بکاتەوە هەم هێزی سەربازیش، لە هەموو حاڵەتەکانیش ئەوە مەبەست بووە تورکیا و ئێران لەو چوارچێوەیە بئاڵێنن، تاوەکو ئاڵۆسکاوی ناوچەکە ئەو دوو وڵاتە زیاتر بگرێتەوە وەڵێ وا هەست دەکرێ پێویستە قەبارەیان بچوك بکرێتەوە و پەلهاویشتنیان بۆ ناوچەکە بەرتەسك و نەمان بکرێتەوە، بنەمایەکیش لە سیستماتیکی جیهانیدا هەیە هەر شەڕێکی گەورە بۆتە مایەی بچوك کردنەوە و بڕینی دەستی چەندین وڵات لە داگیرکردنی وڵاتان و قورخکردن و بەرتەسك کردنەوەی لە چوارچێوەی دوو یا نسێ دەوڵەتێکی زلهێز و دواجار و لە

کۆتاییشدا لە یەك وڵاتدا پەنگ بخواتەوە، ڕێك ئەو گوتەیە جێبەجێ دەکرێ کە دەڵێ ((پەرت بکە سوود وەرگرە)) بۆیە پەرتکردنی وڵاتانی ناوچەکە پێدەچێ مەحاڵ نەبێت هەنگاوەکان دەستی پێکرد بێت.

ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست … ئاسیا ئەمینی

شاعیری ئێرانی: خاتوو ئاسیا ئەمینی
و : نەژاد عزیز سورمێ …

چەك
لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا
ڕەپ بووە . .
چەك لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا
دەگاتە لووتکەی ئۆرگازم ..
لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا
چەك دەپەڕێ..
بزنسمانەکان
پەیامبەری ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستن
لەشفرۆشەکان
لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا
دەبنە قدیس
ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست
بە ئاسانی دەوروژێنرێ
کە ئاسمان هەمیشە پەیامبەرایەتی پێیە ..

خوداوەند دێتە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست
داخۆ ناوی بنێم دڵی جیهان
یاخود (هین) ی زەوی ؟
سنووری نێوان خۆشەویستی و شەهوەت
هەندێ جار لە گوللەیەك زیاتر نییە .

ئاماژە :

(هێن) لە باتی (مهبل) ی عەرەبی بەکار هێنراوە .

لە گۆڤاری (کیکا) وە کراوە بە کوردی .
بڕوانە:
http://www.kikahmagazine.com/?p=3996

بۆرژوازی دەسەڵاتداری هەرێم و سەربەخۆیی! … سابیر محەمەد

فریودانی جەماوەری خەڵکی کوردستان بە ناوی سەربەخۆیی کوردستانەوە ، پەیوەندی بە یەک مەسەلەی گرنگی چینایەتی خودی پارتی و یەکێتی و گۆڕان و حیزبە ئیسلامیەکان و پاشکۆ کانیانەوە هەیە ؛ ئایا خودی ئەم حیزبانە سەربەخۆن تا بتوانن داوای سەربەخۆیی بۆ جەماوەر بکەن ؟! هەموو کەسەکی سادە ئەزانێت کە ئەم حیزبانە جڵەوی کاروبارو تەنانەت سەرچاوەی ماڵی و دەرامەتەکەیان پەیوەندی بە وڵاتانی دراوسێ و جیهانەوە هەیە ، پەیوەندی بە بەکرێگیراوی ئیمپریالیستیانەی ئەوانەوە هەیە بە ئەمریکاو ئەوروپاو ڕوسیا و ئێران و سوعودیە و ئیسرائیل و تورکیاوە هەیە ، کاتێک کە بڕیاری سیاسی لە دەستی خۆیاندا نەبێت و ئەوان تەنها هەیەکی ڕاپەڕاندنی سیاسەتەکانی بۆرژوازی جیهانین لە ناوچەکەدا ، چۆن ئەتوانن داوای سەربەخۆیی بۆ هەرێم بکەن ؟! یان ئەوان ئەیانەوێت وەک بۆرژوازی کوردی لەناو ئەم تۆڕەجیهانیەی سەرمایەداریدا ئیمتیازاتی زیاتریان دەستبکەوێت .

ئەم بۆرژوازیە دەسەڵاتداریەی کورد لە بەر ئیفلاسی سیاسی خۆیی و داماوی لە ئیدارەی ئەو ناوچەیەدا ئەم شیعارە فریودەرەی بەرز کردۆوە .
لەم نێوەدا ئەو ئۆپۆرتۆنیستانەی کە بە ناوی دیمۆکراتیەت و سەکۆلار و مەدەنیەت و کۆمۆنیزم و شیوعیەتەوە چوونە پشتی سیاسەتەکانی ئەم دەسەڵاتدارانەی کورد ، بەشێکی ئەگەڕێتەوە بۆ پاراستنی بەرژەوەندی

خۆیان لەناو ئەو د□و□ت□ فریودەرەی حیزبە کوردیەکان بانگەوازیان بۆ کرد ، بەشەکەی تریشی ئەگەڕێتەوە بۆ وا بەستەبوونیان بە ئۆپۆزیسیۆنی ئێرانی لە هەرێم و بوونی بەرژەوەندی هاوبەشیان لە گەڵ پارتی و یەکێتی و گۆڕان و حیزبە ئیسلامیەکان ، کە کۆمەکی ماڵی و سیاسی لە دەسەڵاتدارانی هەرێم وەرئەگرن لە بەرامبەر پشتیوانی ئەوان بۆ سیاسەتەکانی دەسەڵاتدارانی هەرێم ، وە هەوڵدان بۆ پاراستنیان لەدەست سەرکوتی جومهوری ئیسلامی .

ناو نانی ئەم پر□س□ (س□ربەخۆیی کوردستان) بە مافی ئازادانەی خەڵک لە دەنگدان و ڕیفڕاندۆمێکی تێکشکاو و گاڵتەجاڕ ، هیچی تر نییە تەنها دیوێکی قێزەونی ئۆپۆرتۆنیستانەی ئەو هێزانەی کە بەناوی چینی کرێکا رو مافی خەڵک و کۆمۆنیزمەوە جەماوەر فریو ئەدەن بۆ مانەوەیان لە ژێردەسەڵاتداریەتی پارتی و یەکێتی و گۆڕان و حیزبە ئیسلامیەکان لەو ناوچەیەدا .

صابر .م

کاریکاتێر .. پەڕەمووچی ڕەخنە … هەندرێن خۆشناو

ئەوەی کە هیچ شک و گومانی تێدانیە، ئەوەیە کە ئازادی رۆژنامەگەریی بنەمایەکی سەرەکیە بۆ ئەفراندن و بەرەو پێشوەچوونی هونەری کاریکاتێر، ئەو هونەرەی کە فرتەی کرد بەرەو چەندین ئاسۆی نوێ، لە سایەی پێشکەوتنی تەکنەلۆژیا و بەرپاکردنی ئەو شۆڕشە مەزنەی ئینتەرنێت و تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان، ئەو شۆڕشەی کە بەڕەکەی لە ژێر پێی بەرپرسانی راگەیاندن و سەرنووسەرانی رۆژنامەکان دەرهێنا، ئەو بەرپرسانەی کە رەخنەیان قبوڵ نەبوو، و بە رەخنە قەڵس دەبوون، بەهەوەسی خۆیان رێیان لە بڵاوکردنەوەی کاریکاتێر دەگرت، ئاشکراشە ئەو بوارەی کە ئازادی تێدا فەراهەم نەکرێت ئەستەمە رەخنەی تێدا قبوڵ بکرێت، بەتایبەتیش رەخنەی گاڵتەجاڕیی، جا چ نووسین بێت یان وێنەکێشان، وەکو کارێکی ئەدەبی و هونەریی.

دیارە کەوا سیاسەتمەداران و ئەوانەی لە بواری سیاسەتدا کاردەکەن و بەرپرسیارەتیان هەیە، بەردەوام ماددەیەکی چەورن بۆ کاریکاتێریستان، لەبەر زۆری هەڵەکانیان و کاریگەریی هەڵەکانیان لەسەر کۆمەڵگە و نیشتیمان‌دا، هەر بۆیە لە کۆمەڵگە ڕۆژئاواییەکاندا سیاسەتوانان حیسابێکی زۆر بۆ هونەری کاریکاتێر دەکەن، و لە کۆمەڵگە ڕۆژهەڵاتییەکان بەتایبەتی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا پەیوەندییەکی وشکی ناتەندروست هەیە لە نێوانیاندا، بەهۆی هەڵە تێگەیشتن لە ماهیەتی ئەم هونەرە، و لە پێویستی کۆمەڵگە بە ئەم هونەرە زیندووە. لەم کۆمەڵگایانەی ئەمەدا بەرپرسان بە ئاسانی ڕەخنە قبوڵ ناکەن، ئەگەر قبوڵیشی بکەن، ئەوا قبوڵکردنەکی رووکەشیانەیە و تەنیا بۆ ڕاگەیاندنە نەک لە ناخەوە، هەر کاتێک ڕەخنەیان لێبگیرێت بەهۆی تابلۆیەکی کاریکاتێرییەوە، ئەوا بە ریسواکردن و شەرمەزارکردن تێیدەگەن، ئەگەر ئەوانیش وانەبن، ئەوا داروودەستەکانیان وان، زۆر جار لە جیاتی بەرپرسەکانیان کاردانەوە وەردەگرن. لە کاتێکدا دەبێت وەکو هونەرێکی داهێنەر تەماشای هونەری کاریکاتێر بکەن، کە پەنجە دەخاتە سەر خاڵەکانی لاوازیی و کەمتەرخەمی و گەندەڵی و کەموکوڕی.

ساڵانێکی زۆرە کە پەیوەندی هونەرمەندانی کاریکاتێر لەگەڵ بینەر و وەرگرەوە لە ڕێی ڕۆژنامەگەریی کوردییەوە پچڕاوە یان زۆر لاوازە، بەڵام لەڕێی بەکارهێنانی سایتەکانی گەیاندنە کۆمەڵایەتییەکانی ئینتەرنێت لەلایەن تاکی کوردەوە، ئەو پەیوەندییە تا ڕادەیەکی باش پەیدابوەتەوە و گەشەی کردووە، و کاریکاتێر دەگاتە ژمارەیەکی بەرچاو لە بینەرانەوە، و لە پەراوێزیی و بایەخنەدانی ڕۆژنامەگەریی کوردی دەرچووە و دەربازی بووە. نەک بڵاوبوونەوەی کاریکاتێر لە ناوەخۆی کوردستاندا، بەڵکو دەرگای بڵاوبوونەوەی لە دەرەوەی کوردستانیش بۆ واڵاکراوە، هونەرمەندان دەتوانن کارەکانی خۆیان بەبێ سانسۆر نمایش بکەن.

ئەمەش دەرفەتێکی باشە بۆ هونەرمەندانی کاریکاتێر، چونکە تا ئێستاش کۆمەڵگاکەمان کۆمەڵگەی نووسینە نەک وێنە، بەرپرسانی بڵاوکراوەکانیش بەهەمان شێوە، هەندەی بایەخ بە نووسین دەدەن و نووسینیان لا گرنگە، هێندە بایەخ بە وێنە و کاریکاتێر نادەن، تەنانەت لە دیزاینی بڵاوکراوەکانیشدا بە ئاشکرا ئەوە دەردەکەوێت.

هەژاریی و لاوازیی کۆمەڵگە و بڵاوکراوەکانمان لە رووی ڕۆشنبیریی وێنەوە، بووەتە هۆی کەتکردنی داهێنان و ئەفراندنی هونەرمەندانەوە، بەتایبەتی هونەرمەندانی کاریکاتێر، دەبێت

بەرپرسانی بڵاوکراوەکان هەست بەوە بکەن، کە کات زۆر درەنگە بەئەوەی هونەری کاریکاتێر بایەخی شایستەی خۆی پێبدرێت، نەک وەک مادەیەک تەماشابکرێت بۆ پڕکردنەوەی بۆشایی نێو لاپەڕەکانیان.

مەرجەکانی سەرکەوتن ... عەلی حەمەڕەشید بەرزنجی

وتەکانی ئەمجارە...وەکو مەرجی سەرکەوتن
واباشە گشت بیزانین...چونکە لامان گرنگن

@@@

یەکەم مەرجیش ئاسانە...ئەویش بڕوا بەخۆ بوون
لەگەڵ بوونی بەرنامە و...پلانێکی راست و روون

@@@

هەوڵ و کۆششکردنی...بەردەوام و کۆڵنەدان
بۆنی خۆشی سەرکەوتن...دەدەن بە ژینی هەمووان

@@@

گفتوگۆ و راوێژکردن...بۆ هەر کارێک کە دەیکەین
باش بزانن پێویستن...تا بە سەرکەوتن بگەین

@@@

ئازایەتی و بوێری... راستگۆیی و راستی وتن
یەکێکن لەو مەرجانەی ... دەبنە مایەی سەرکەوتن

@@@

هەر کەس بوو بە خاوەنی...لە خۆبایی بوون و فیز
دەبێت زۆر چاک بزانێت...سەرکەوتوو نابێت هەرگیز

@@@

بۆیە دەبێ ئێمەی ژیر… تا سەرکەوتووبین لە ژین
بۆ ئەو مەرجە جوانانە…هەمیشە تێبکۆشین

١/٤/٢٠١٦

ڕۆژی جیهانی کچان … ڕۆستەم خامۆش

ئەمڕۆ یازدەی ئۆکتۆبەرە
دڵم زۆر .. زۆر بەختەوەرە

ئەمڕۆ جیهانی کچانە
لە لای من ڕۆژێکی جوانە
ئەمڕۆ شادم ، من ئاسودەم
لەم یادەدا لێو بە خەندەم

چونکە کچم ، گوڵی ژیانم
ئۆقرە بەخشی دڵ و گیانم

وەک پەپوولەی باخی ژینم
لە نێو مال□ی پڕ ئەڤینم
لە ئامێزی بابەو دایە
من هەر خۆشیم لە دڵدایە

– هەولێر ٢٠١٧/١٠/١١